

26.10.2022

Tænketanken Europa: Ny svensk regering kommer til at prioritere Nato over EU

Når den nye svenske regering siger, at den gerne vil øge sit engagement i EU, er det for at gøre sine egne interesser helt klare, ikke for at kæmpe store slag.

Skrevet af

Iben Tybjerg Schacke-Barfoed

📞 +45 71 99 29 06

✉️ iben@thinkeuropa.dk

Kirsten Malling Biering

✉️ Kirsten.Biering@thinkeuropa.dk

Så fik Sverige [en ny regering](#). Og en ny statsminister, Ulf Kristersson (Moderaterna), der netop har deltaget i sit første [europæiske topmøde](#).

Det, de internationale medier har talt om, er nu ikke så meget Ulf Kristersson. Det er mere Sverigedemokraternas store fremgang ved valget og den nye rolle som koalitionspartner.

Godt nok - endnu - ikke en del af en regering, men for første gang del af dens parlamentariske grundlag. Er det et "brunt efterår" i Europa, nu hvor Giorgia Meloni er kommet til magten i Italien og Marine Le Pen kom meget tæt på i Frankrig? Og hvad betyder det egentlig for alle andre end svenskerne selv?

Det er ingen hemmelighed, at Sverigedemokraterna er rundet af stor skepsis over for både Nato og EU. Nato er nu et givet vilkår, og det fik lov at fylde, da Ulf Kristersson præsenterede sin regering. Men der skal ledes længe efter særlig megen omtale af EU, både i koalitionsens såkaldte Tidö-afale og i Kristerssons præsentation i Riksdagen. Selv om svensk overtagelse af EU-formandskabet i januar 2023 venter forude.

EU i stram tømme

Regeringens prioriteter er de store indenrigspolitiske udfordringer, beskrevet i udbredt detalje, og så sikring netop af Nato-medlemskabet.

EU kaldes rigtig nok Sveriges vigtigste udenrigspolitiske platform, men i de meget lange tekster bliver det ikke til mere end et par linjer især om EU's økonomiske dimension: Indre Marked, konkurrence, handel. Rammet pænt ind af svenske interesser som centrale i den udenrigspolitiske forvaltning.

Det er åbenbart stadig for stort et skridt at lade SD deltage i en regering. Partiet får til gengæld mulighed for at have embedsmænd i magtens centrum, statsministerens regeringskancelli.

Ligesom det er værd at lægge mærke til at koalitionsaftalen specifikt giver "koalitionspartner uden for regeringen", læs SD, en særlig ret til koordination forud for møder i Riksdagens EU-nævn. EU er et emne, der måske tegnes diskret lige nu og her, men som SD åbenbart ønsker at holde i stram tømme.

Vil det påvirke den svenske kurs i EU?

Sverigedemokraterna under Jimmie Åkessons ledelse har de seneste år bevæget sig bort fra yderpunkterne og mod en større fællesmængde til højre i det politiske spektrum. Det gælder også EU. Swexit er ikke længere partiets politik, og der erkendes endda at være fordele i EU-samarbejdet, nemlig de økonomiske elementer som blandt andet Indre Marked, der nævnes i regeringserklæringen.

11

Når den nye svenske regering siger, at den gerne vil øge sit engagement i EU, er det måske ikke forkert at antage, at det først og fremmest vil være for at gøre sine egne interesser helt klare, ikke for at kæmpe store slag.

Det er alle skridt mod overstatslighed, som SD stadig tager fast afstand fra. Oftest bliver som eksempler nævnt jagt, skovbrug, svensk erhverv og det, der kaldes svenske borgere. Eller med andre ord enhver form for ekstern regulering af for eksempel arbejdsmarked/socialpolitik og migration.

Moderaterne har under valgkampen talt for et større svensk engagement i EU. Der hvor EU kan og bør spille en rolle, er i forhold til Indre Marked, klima, grænseoverskridende kriminalitet og effektiv regulering af af EU's ydre grænser, lyder det i mange af Ulf Kristerssons taler. Men EU skal huske på, hvor grænsen må trækkes i forhold til national kompetence.

Direkte kritisk forholdt Kristersson sig til dagsordenen for Det Sociale Topmøde i Göteborg i 2017, der blev betegnet som forkert fokus for EU. Begeistret var han til gengæld i en tale til Folk och Försvar-konferencen i 2018 for udsigten til et forstærket forsvarssamarbejde i EU-regi. De to partier mødes i skepsis over for Schengen-reglerne og ønsket om fastholdelse af national grænsekontrol.

Det vil stadig være forkert at sige, at de to parter anlægger samme kurs, og i hvert fald slet ikke i forhold til et forstærket militært EU-samarbejde, der hidtil har fået alle røde lamper til at lyse hos SD. Men en kritisk holdning til overstatslighed og flere af de områder, som også SD nævner, vil ikke være fremmed for de konservative moderater.

12 Nato får forrang

Det får dog næppe betydning for Sveriges EU-formandskab i første halvår af 2023. Her ser det ud til, at regeringen kører videre på baggrund af den brede politiske aftale, som den tidligere regering indgik hen over sommeren. Og den har sikret sig eminent back-up for den nye EU-minister (og minister for nordiske spørgsmål) Jessika Roswall (Moderaterna) i form af statssekretær Christian Danielsson, tidligere svensk EU-ambassadør og generaldirektør i EU-kommissionen. Det burde kunne sikre mod større trafikuheld.

Men når den nye svenske regering siger, at den gerne vil øge sit engagement i EU, er det måske ikke forkert at antage, at det først og fremmest vil være for at gøre sine egne interesser helt klare, ikke for at kæmpe store slag. Der kan endelig være en særskilt interesse i at prøve at mindske spændingen mellem yderpunkter i EU-politikken hos koalitionspartneren SD til den ene side og det lille regeringsparti Liberalerna til den anden.

Så mon ikke det bliver Moderaternas topprioritet i flere år, nemlig medlemskabet af Nato, der her og nu vil få forrang i regeringskontorerne. Så længe Europas virkelighed ikke støder sammen med Sveriges og kræver vanskelige svar på emner som for eksempel indre grænser og migration.